

Nrő 40.

A' FELS. R. TSASZARNAK ES A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Noveimbernek 14-dik napján 1794.
esztendőben.*

Német Birodalom.

Nemcsak a' Frantziák ellen hadakozó nemzetek,
hanem önnön magok a' Frantziák is szív-
szakadva várják magokhoz a' békeségnek kehe-
metes isten asszonyát. — Oct. 26 ikán egy Frantzia
kapitány volt *Ehrenbreitsteinban*, hadi e' öjárói-
tól oda lévén küldetve, a' ki el merete monda-
ni, hogy a' Frantziáknál senki jobban nem kíván-
nya e' veszedelmes hadakozásnak végét; hogy az
ő regemenjek a' jelenvaló háborúnak kezdetétől
fogva 150 régi katonára olvadtak le. — Ezen Fr.
tíztt követsége rövideden abban állott, hogy a'
Ts. K. seregek szünnyenek meg az ellenségeske-

déstől, ők is hasonló módon fogják magokat viselni, mellyre azt a' válaft nyerte, hogyha ők parolájokat meg tartják, leg kevesebbet sem kétkedhetnek a' Ts. K. seregeknek tsendes magok viseletéről; ellenben ha meg nem tartják azt, tromfot tromfal fognak ezek is ütni. — *Koblentzben* lett bé menetelek után annyira a' bor italnak adták magokat a' Frantzia katonák, 's annyi rendetlenséget vittek végbe, hogy kénteleu vólt vezérjek 300 livra büntetés alatt meg tiltani a' kortsmárosoknak, hogy sem bort, sem más részegítő italt ne mérefzeilyenek katonáinak adni. — A' honyaikból ki futott *Koblentzi* lakosok eránt azt hirdettette ki, hogyha oda vissza akarnak térni, a' Ts. K. Generál comandónak passusa mellett, bizvást vissza mehetnek, küömben kotya vetyére fog hatra hagyatott jószágok és örökségek hanyatatni. — Mind *Kolóniában*, mind *Koblentzben*, mind más általok el foglaltatott városokban és helységekben, szabad vallásbeli gyakorlást engedtek, és még ekkorig harangjaiktól sem fosztották meg azokat. — Úgy hallatik, hogy a' Német Birodalom részéről, a' Moguntziai Coadjutor *Dalbert* kanonok fog a' fegyver szünés, és békesség végett *Párisba* menni.

Azokban a' Rénuson túl fekvő tartományokban, a' mellyeket a' Frantziák el foglaltanak, következő hirdetményt tétettek közönségessé a' Nemzeti Képviselek: Meg fontoiván azon nagy költségeket, mellyek által a' Belgiomban és más el foglaltatott tartományokban a' birtokosok, árendások, földmivesek és más lakosok terheltettek, egy részről azoknak a' gabonáknak ki tsépeltesére, és ármádiainknak tartására szükséges tábori eleségeknek, minél előbb lejendő ki szerzésére; más részről pedig azoknak meg jutalmaztatásokra, a' kik ezeknek öszve lett gyűjtetésekben buzgók és szorgalmatosok vóltanak, avagy azoknak meg büntettetésekre, a' kik minden úton módon kívánták azt akadályoztatni, következő végzéseket hoztunk: 1) minden materiálek, árú

portékák, lovak, barom, gabona, furázs, és más eleségek, a' mellyek a' respublicának számára Belgiomban, és más el foglaltatott tartományokban, nem külömben a' *Jemappei* olztályban, és a' *Lüttichi* földön, requisitióba tétettek, a' meg határozott maximum szerént *Rysseben* fognak ki fizettetni — 2) a' ki mától fogva, *Nov. 30-ik* napjáig gabonát, és másféle eleségeket fog a' magazinumokba bé vinni, a' maximum szerént való fizetés mellett, öt per centum jutalmaztatást fog nyerni — 3) a' ki pedig a' requisitió után 10-ed nappal semmit sem fog a' magazinumokba bé vinni, nemtsak el veszi a' fellyebb meg határozott jutalmat, hanem e' mellett katonai erővel fog annak tellyesítésére szorittatni. — 4) A' kik e' mostan folyó hólnapnak elmúlása után vijéndik bé a' réájok vettetett dolgokat a' magazinumokba, azok tsak a' maximum szerént fognak ki fizettetni, ennekfelette minden hólnapi késedelmezésekért, annak 10 ed részét el vesztik.

Kolóniában, minden kalmárnak meg kellett mondani, mennyivel légyenek a' külföldieknek adossák, a' melly adosságot nem creditoraiknak, hanem a' Fr. respublicának tartoznak lefizetni. — Egy oda való kereskedő 60 akó pálinkát eltagadván, meg fogadtatott, és ki mondatván ellene a' sententzia, agyon lövetett. — *Oct. 15* dikén egy parantsolatot tétetett a' *Bonni* municipalitas, az az, a' Fr. nemzeti biztosok által rendeltetett polgári előjárok, közönségessé, melly szerént nyóltzad nap alatt minden ahoz tartozó környékben találtatandó gabonát, szénát, szalmát, abrakot, lovat, ökröt, tehenet, sertést, a' lakosoknak, papoknak, egyházi és világi jószágoknak, a' papi és világi dézmáknak, és az onnan ki költözött lakosoknak számát fel kellett jegyezni, 's a' nemzeti biztosoknak bé adni. — *Oct. 22* dikén 100 ezer font szénát, és 240 malter, az az, 2830 koból abrakot kellett nékiek a' Fr. ármádiához küldeni.

Wesel 25. Oct. A' mi városunk 18 ezer Aus-
triacusok által fedeztetik, kiknek fő kvártélyok,
ma vagy hólnap ide fog jönni. — *Vennlonak* ágyúz-
tatását, melyet 15000 Frantzia vett ostrom alá
tegnap világosan hallottuk. — Sokkal többen tá-
boroznak *Mastricht* alatt. — *Küremondban* min-
den fel irattatik, és papiros pénzel fizettetik ki
a' Frantziák által — az illyeténképen vétetett
portékák, kiváltképen a' polztó és vászon Fran-
tzia Országba küldetnek.

Az alsó Rénus mellyékéről 31. Oct. Még most
is szüntelen készítik a' Frantziák a' Rénus túl-
só partyán el kezdett sántzaikat — múlt v. sár-
nap emeltetett fel *Koblentzben* a' szabadság fája,
a' melly körül sokáig tánczoltak a' patrióták —
tegnap minden fegyver el szedetett a' lakosoktól.
— *Trierből* sok Frantzia asszony ment oda által —
magában a' városban kevés katonaság fekszik,
töbnnire a' *Hundsrücken* felé vonták magokat —
a' *Koblentzi* hajósoknak meg engedtetett a' három
szinű kokárdának viselete. — *Jourdán* Generál
tegnap érkezett oda, ma várattatnak a' nemzeti
biztosok is. — *Trierben* némelly templomokban meg
engedtetett az isteni tisztelet, sokkal több változ-
tatott által tábori magazinumma. — A' honnyaik-
ból ki költözteknek minden hátra maradt jószá-
gaik kótya vetyére hányattak, az assignaták is
el vétettek a' fizetésben. — Nintsen ottan olly
nagy drágaság, a' mint eleinte hireltetett vala,
egy malter gaboná 8 for. és 40 kr. egy font hús
10 krajtzáron mégyen, a' ju húsna fontya 8 1/2
krajtzáron.

Melas F. M. Lajtinánt, még mostanis *Thal-*
Ehrenbreitstein alatt táborozik, a' várban *Trieri*
és *Münsteri* seregek vagynak őrizetben. — Jöbbra
Nauendorf Generál fekszik, *Neuviden* által egész-
len *Unkelig* és *Lintzig*, holott a' nagy armádia-
hoz tsatolta magát, a' melly *Düsseldorfig* nyúlik
ki. — A' Rénusnak felső része is jó őrizet alatt
vagyon, az egész cordon 200 ezer emberből áll,
a' kik, hogyha tokélleressegre nem talál e' télen

a' békesség menni, tavasszal új erővel kiálhatnak a' márs mezejére. — A' Koblentzben lévő Frantzia Generál, *Melas* F. M. Lajtinánthoz küldvén maga adjutánsát és egy hadi commissariust, határozatlan időre való fegyverszünéssel kínálta ötet meg, mellyre ez azt válaszolta, hogy illy meſze ki terjedő hatalma nem lévén az Austriai vezéreknek, magától arra nem állhat, hanem jelentést fog arról Tsászár ö Felségének tenni, és a' Fr. Generálnak a' választ tudtára adni. — Ennek az adjutánsnak beszéde szerént, *Marceau* hires Generál még igen ifjú és csak 24 esztendő, de nagy vitézi talentommal bíró ember. — Addig is, míg a' Tsászár felelete oda érkezne, mind a' két armádia tsendesesen fogja magát viselni. — A' Koblentzi, Kolóniai és Bonni lakosok, nyughatatlansággal mondatnak szabadulásokat várni, vagy a' békesség által, vagy más módon.

Eleinten igen vitézi módon viselték magokat *Rheinfelsben* a' Hassiai öriző katonák, és egynéhány izben vissza is verték onnan a' Frantziákat; de ezek, szokások szerént, nem gondolván sokszor szenvedett veszteségekkel, újjabb és nagyobb erővel mentek az ellen, és a' mint egy *Nov. 3-ikán* költ *Frankfurti* levélből olvassuk, az előtt való nap el is foglalták azt capitulatio mellett (m).

(m) *Rheinfels* egy magas hegy tetején épített erős, vár a' *Rénuson* túl, Koblentz és Bacharach közt, Sz. Goar szomszédságában, melly eleinten a' Hessen *Rheinfelsi Landgráfhoz* tartozott; de mivel neki elegendő tehetsége nem volt annak a' Frantziák ellen való védelmezésére, hasznos fel tételek alatt, 1754 ik esztendőben által engedte azt a' Hessen *Casseli Landgráfnak*. — Ezen várhoz három falú és hét major tartozik. — Vele által ellenben fekszik a' *Neucatzeneinbogeni*, magas kösziklán épült erős vár, és már most ezt is a' Hessen *Casseli Landgróf* bírja.

Az egyezés szerént, az ebben vólt Hassiai garnizonnak sem szabad ezen háborúban a' Frantziák ellen fegyverrel szolgálni, mind addig, mig vagy ki nem váltatnak, vagy fel nem tseréltetnek.

Manheim 28. Oct. A' szomszédtságban lévő Frantziákhoz egynéhány segítő truppok és ágyúk érkeztek, mind az *Oggersheimi* utak mellett, mind a' *Friesenheimi* erdőben a' fakat le vagdalták, és *Oggersheimi*, *Friesenheimi*, és *Mundenheimi* sántzaikat, s tábor helyeiket meg erősítették azokkal. — Egy későbbi *Manheimi* levél ezeket beszéli, hogy még most is előbbi tanyáikban legyenek a' Frantziák, és bátor szüntelen foglalatokodjának sántzaiknak készítésében, de azért még is tsendesesen tartják magokat. — Egy kis időtől fogva, sok honnyaikból ki futott, Rénu-son túl lakok, vissza akartak hazájokba térni, de által nem bocsátattak a' Frantziáktól. Hasonló szerentsétiensége vólt még ma is egynéhányanak, kiket a' Frantzia külső örrönállók, mind barmaiktól, mind házi butorjaiktól és ágybeliektől meg fosztottak, a' mellyeket mindazáltal egy oda érkezett hadi tisztnek parantsolattyára vissza kellett nékiek adni.

A' Sárdiniai király is békességet kíván a' Frantzia respublikával szerezni, melly végre igen sürűen járnak a' Kurirok *Turinból Genuába*, 's innen amoda. — Egy *Párisi* közönséges levélből olvassuk, hogy a' Spanyol Országi király is követet küldött vólna a' Conventhez, 's különös békességre akar vele lépni. A' *Genuai* respública már annyiban meg esmérté a' Frantzia respubi-cának valóságát, és másoktól való nem függését, hogy annak oda küldött követjét, követet illető pompával és tisztességgel fogadta el. — Es így nagy reménységünk lehet, hogy nem sokára el fog aludni a' hadakozásnak tüze.

Frigyes Belgyiom.

A' Hollándiai levelek szüntelen panaszkodnak az Anglus katonák ellen, a' kik imitt amott rosszul bántak a' lakosokkal, és nem kevés törvényteleniséget vittek végbe, keveset gondolván a' *Yorki* herczeg által minapában ki hirdettetett kemény parantsolattal. — E' miatt kellett a' helytartó fejedelemnek *Utrechtbe* és *Arnheimba* menni. A' Hollándiai örökös fejedelem is a' pénzverő műhelyekbe küldötte arany és ezüst edényeit, hogy azokból pénz veretessen a' hazának szogálattyára. — *Elliot* Ritter, *Hágán* keresztül *Brunsvigiába* utazott, hogy a' hertzeget az Anglus és egyesült truppoknak kórmányával meg kinállya. —

Az *Oct.* 19-ik napján Anglusok és Frantziák közt, *Nimwegentől* nem messze történt tsatának igen véresnek kellett lenni, mellyben mind a' két részről sokan maradtak a' tsata piatzon, kiváltképen az Anglus regimentek sokat vesztettek, hanem ök is csak nem egészen öszve aprítottak egy Frantzia hufzár regimentet. Ezen véres tsata után mingyárt *Nimwégenbe* vonták magokat az egyesült Anglus és Hollandus seregek, de ott sem maradhattak meg, hanem harmad nappal az után ki küldvén onnan az ágyúkat, rész szerént *Arnheimba*, rész szerént pedig a' *Grepi* lineának fedezésére mentek. —

A' *Weseli* és *Emmerichi* levelek beszélik, hogy 600 Fr. lovas ment bé *Oct.* 19-ikén *Kliviába*, holott a' vadas kertben telepedtek le, és nem kevés kárt tsináltak az abban lévő múlató palotákban. Ennekfelette igen sok furázst parantsoltak magoknak adattatni, u. m. 170 malter zabot, és 6000 portió szénát, egy portiót 18 fontra számlálván, a' falukra különösen vetették az adót, és noha *Oct.* 20-ikán onnan, az az *Kliviából* ki mentek, hanem ekkorig oda tétetett által fő kvártélyok. — Minden mozdulásaikból, és ide's tova való tsavargásaikból azt lehet ki húzni, hogy *Geldrián* keresztül akarnak a' Hollándiai tarto-

mányba bé nyomulni. Ettől való félelem miatt sok gazdag kalmárok oda hagyták honnyaikat, tobnire mind *Hamburgba* mennek, és ott akarják hazajoknak sorsát el várni. — Természetesen nem hagytak otthon pénzeket, hanem azt is oda vitték magokkal. — Ezek közt vagyon a' leg nevezetesebb Hollandiai kereskedő *Hope* is.

Nagy Britannia.

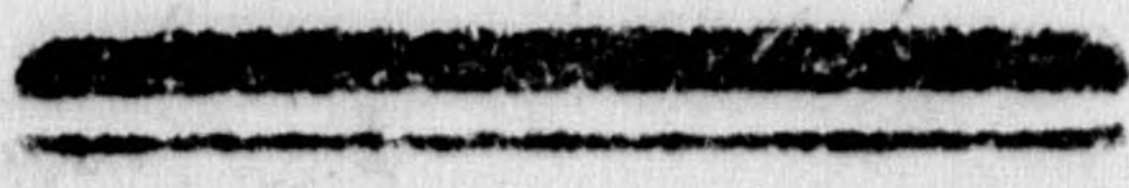
Önnön magok a' *Londoni* levelek beszélik, hogy kevés reménysége vagyon a' ministeriumnak az Amerikai Statuok és Brittusok közt lévő tsendességnek további fenn tartásához. A' *Dundas* Statu titkokhoz minap Amerikából jött tudósítás után, a' mellyben tudniillik a' jelentetett, hogy az Anglus és Amerikanus hadi seregek egymás ellen tsatáztak, rendkívül való gyűlést tartottak a' ministerek, és mingyárt parantsolatot küldöttek az Amerikában lévő Anglus követhez, hogy igyekezze ezt a' történetet szép szerivel el intézni, attól mindazáltal tartanak, hogy a' Frantziák olajat fognak a' tüzre önteni, és az Amerikai respublikát Anglia ellen fel ingerleni. — *Hood* Admirál ismét vissza ment Korsika szigetébe, hogy ottan *Elliot* úrral együtt el intézhesse a' már el kezdett kórmány széket; de talám azért is, mivel, a' mint *Gr. Wallis* Ts. K. hadi Tármaster írja a' Fe s. udvari hadi Kancelláriának, e' pedig múlt szeredán dél után a' Bétsi diarium által ki hirdettette, a' *Touloni* ki kötő helyben lévő Frantz a hadakozó hajók, és egynéhány ezerből álló truppok fognak az ellen menni, és ha lehetséges lehet onnan ki akarják az Anglusokat küszöbölni. Egy bizonyos minister, a' ki már 18 hólnaptól fogva tractal a' Frantzia cabinetummal, azt mondja e' felől, hogy e' felettebb titkosan folytattya maga dolgait, és ennek politicajáról sem a' Conventnek, sem valamelly clubnak gyülléseiben még tsak egy szótskát sem lehet hallani. *Seyes* abbas forgattya a' Fr. respublika alkotmányának kerekeit, e' pedig titkosan dolgozik maga szobájában,

és sem több sem kevesebb mőzdúlást nem ad azoknak, hanem csak a' mennyi az alkotmánynak fenn tartására kivantatik.

Az *Edinburgban* halálra sententziáztatott két Status bűnösnek sententziaját annyiban meg enyhítette az Angliai király, hogy egyiknek halálos büntetését el halasztatta, a' másik pedig Oct. 15-diken fel akasztatott (Status bűnösöknek nevezetnek a' haza árulók, a' király ellen párt ütők, és annak élete után lesekedők). Ez egy feketére festett szekerén vitetett a' vezető helyre, mellyben mellette ült a' hóhér is egy bárdot tartván kezében. — Minekutánna dög teste le vétettetett volna az akasztó fáról, egy deszkára ki terjesztetett, feje e' ültetett, és illyetén szókkal mutattatott a' néző sokaságnak: *Ez egy Status bűnösnek a' feje, minden hozzá hasonló bűnösök hasonló módon fognak meg büntettetni.* A' jelenvaló nép éppen nem látatott otet szólni, önnön maga pedig szerentsétlen ki meneteléhez illendő meg bánással holt meg.

Frantzia Ország.

Borzad a' természet nem látásán, hanem csak hallásán is azoknak, a' miket a' *Robespierre* alkotmányának követői végbe vittének. — Egy nevezetes irás jött ki mostanában *Párisban*, melly *Barrere*, *Collot d'Herbois*, *Billaud* és *Carriere* ellen nagyon intézve. Ebben ekként mondatik *Collot* beszélleni: Nem tudom, *úgymond*, figyelmeznifog e' réánk a' következő idő, avagy nem; azt mindazáltal jól tudom, hogy a' mostan élők töllünk borzadnak. — Mit mivelünk? Európának manufacturás városai közül a' leg szebbet, leg nevezetesebbet el törölttük — négy 's öt ezer paterfamiliast, jó maga biró gazdát agyon lövettünk; — hét, vagy nyóltz ezer kastélyt porrá égettünk — 40000 minden némű és korú embert guillotinizottattunk, — 400000 Frantziát tömlötzre hánytunk s. a' t. Ezek azok a' tsekély hibák, mel-

lyek most szemeinkre hányattatnak — ezek azok a' nyomorúlt vétkek, a' mellyekkel vádoltatunk. — Valósággal meg nem érdemlik, hogy azokról emlékezzünk is s. a' t."

A' *Nantesi Criminale* forum 14 tagjai ellen indítatott processusnál allig lehet nevezetesebbet gondolni, olyat, a' mellyben több erő, és több igazság uralkodna. Egyszermind ki nyilatkoztatja a' Conventben mostan uralkodó szelid alkotmányt is. — Lehetetlen *úgymond*, nagyobb kegyetlenséget, otsmányabb gonofzságot, szabad tettés szerént valóbb erőszakosságot, borzasztóbb erköltstelenséget, még tsak gondolni is annál, a' mivel a' *Nantesi Criminale* forumnak tagjai vádoltatnak. — Talám e' világnak minden krónikájában, sőt talám a' leg barbarusabb századnak történt dolgai közt sem lehetetne a' *Nantesi Criminale* forum gonofztselekedeteihez hasonlót találni. — Nálloknál *Néro* sem vólt vért szomjuzóbb, *Phalaris* sem kegyetlenebb. — A' jó hazafiuságnak áll ortzája alatt minden ki gondolható kegyetlenséget gyakorlottak, hogy a' gonofzságot meg koronázhassák, a' kegyes embereket meg öldösték, meg fojtották az ártatlanságnak szavát. — A' szabadság el futott a' *Ligeris* partyaitól. — Részkeve utazott az utas *Nantesbe*, ebbe a' városba, a' mellyben a' szabadságnak harangja leg elsőben is meg vonatott. — Nem találta abban többé azokat a' *Nantesbelieket*, azokat a' *republicanusokat*, a' kik a' *Kis Britanniai és Vendei* ingoványos helyekben lappangó kigyók ellen leg elsőben ki költek. — Nem lehetett többé benne azokat a' vitézeket szemlélni, a' kik *Kennesben* leg elsőben is fel állították a' szabadság fáját — Szerentsétlen atyáknál egyebet látni nem lehetett *Nantesben*, a' kik önnön magok kivánták a' halalt, és olyan anyáknál, a' kik könnyhulatassal kivánták magzatyaikat magoknak vissza adattatni. — Ezt miveltek a' magokat patriótáknak nevezett *Nantesiek*, a' kik minden tehetős lakosokat tömlötzőkre hányattak, 's pénzen vétették meg

velek szabadságaikat — annak meg vétele aránt alkura mentek velek, és nem egyszer kéttzer, hanem többször is kellett ezt szenvedniük. — Krétával jegyezték meg azoknak házaikat, a' kiket az áldozatra rendeltek, és minekelötte meg fogattattak volna, már annakelötte fel ösztötték azok a' barbarus birák magok közt jószágaikat. — És nemcsak magában *Nantes* városában, hanem annak környékében is azt mivelték, fősvénységeknek és gonosz indulattyaiknak ki elegítésére — éppen öly gyalázatos vólt magános életek, mint közönséges hivatallyoknak folytatósa. — Egy szerentsétlen állzony tudakozódván közzülök egyik-től, férjének állapotja felől, illetén válasz vett ettől a' barbarustól, *semmit sem tudok, úgymond, felöle, nem is méltó eránta szorgalmatoskodni, minél előbb meg hal, annál hamarabb birni fogunk örökségeivel.*”

Ezek a' törvénybe idéztetett Nantesbeliek nem tagadják ugyan végbe vitt gonosz tselekedeteiket, hanem mindenben *Carriere* nemzeti biztost ökozák, a' ki rész szerént parantsolta, rész szerént meg engedte azokat. — A' biráknak bé nyújtott irásokban ekként szóllanak: Az az ember, *úgymond*, a' ki agyvelőinket meg hevesítette, a' ki minden mózdulásainkat tettzése szerént igazgatta, a' ki értelmünket despotisálta, még is szabadon vagyon, és tsendesen nézi kétségbe esésünket. — Nem! azt kívánnya az igazság maga eleibe, a' ki a' mi hivségünkel vissza élt — a' ki bennünket meg rontott, — azt, a' ki azon méllységet, a' mellybe szembé húnnya rohantunk, nekünk mutatta, még is már most egészen magunknak hagyott bennünket. — A' mi ügyünk egy átallyában azt kívánnya, hogy *Carriere* is jelennyen meg a' birák előtt; szükség, hogy mind a' biráknak, mind a' népnek tudtára légyen, hogy mi tsak szenvedő eszközei vóltunk az ő parantsolattyaainak és kégyetlenségének. — Birák, kiknek magatok viselete részre való nem hajlást mutat, kiknek öly számos el tévelyedett lakosoknak életek és betsü-

letek kezeitekben vagyon, reményiük, hogy nyomorúságiok 's vétkeink szerző okának tudása nélkül, nem fogok ellenünk sententziát mondani. — Kérünk benneteket az igazság nevében, idézzétek magatok eleibe *Carrieret*, ő igazítsa meg szerentsétlen agenseit, avagy ő esmérje meg magát bűnösnek lenni.

Éppen meg nem lehet fogni, miért kesedelmek a' *Párisi* revolutionális izék *Carriernek* törvénybe való idéztetésével, talám ugyan attól tart, hogy ő magát a' köz jóra ügyelő Commissió eszközének lenni vallya, a' mellynek még akkor a' *Conventis* hatalmában vólt. — Talám ugyan attól tart, hogy *Carriere* el nem fogja titkolni, hogy 1793 ikban *Oct. 20. ikán* maga a' *Convent* határozta meg *Vendének* el-pusztítását — hogy ő maga írta meg a' *Conventnek* 90 papnak általa vizbe lett fojtattását — végtére hogy épen olly bűnös legyen a' *Convent*, mint ő.

Lengyel Ország.

Baró *Persen* Orosz Generál Lajtinánt, *Kosciuskónak* fogságba lett esése után illyetén levelet irt a' Lengyel királynak. — „A' *Kamékben* táborozott Lengyel corpusnak tökéletes meg verettése, számos felsőbb és alsóbb rangú tiszteknek és embereknek el fogattatása, sőt annak az embernek is fogságba lett esete, a' ki az 1794 iki revolutionának fő oka, indítója és feje vólt, vóltának az *Oct. 10. ikén* esett viadalnak szerentsés következései. — Tökéletesen meg lévén én arról győztetve, hogy mind Felsőged, mind a' Lengyel republica most már vissza tértenek eredeti jussaikba, el nem mulatom a' törvényes hatalomhoz folyamodni, és a' Lengyel fogságban lévő Orosz Generálisoknak, tiszteknek, katonáknak, házi tselédeknek, követség tagjainak, sőt még az állzonyoknak szabadságba való helyheztetéseket is sürgetni. — Kivánám, hogy mindnyájan az én kormányom alatt lévő corpushoz küldettetének

által. — Ezeknek rövid időn leendő vissza térésük fogja azon hajlandóságomat öregbiteni; melly bennem nagyon annyit mivelni, a' mennyi nékem engedtetett, és a' mennyi töllem függ. — Azon reménységben lévén, hogy Lengyel országnak előbbi állandó tseudessége ismét vissza fog adattatni, és hogy nékem, még e' folyó elzúdnóban szerencsém leszen Felséged mélységes tiszteletére, kérem alázatossan Felségedet, méltóztassa kívánságomat tellyesíteni, és azon jó indulatomat elfogadni, mellyel vagyok s. a' t."

Ezen levelre azt válaszolta a' Lengyel király, hogy a' fő vezérnek el fogattatása még el nem végzette a' dolgot; 's ötlet arra épen nem indíthatja, hogy azon revolúciótól, mellyre esküvés-sel kötelezte magát, és a' mellynek alkotmánya mellett meg is akar maradni, el áliyon. A' Lengyel fogságban lévő Oroszoknak szabadossan való botsattásokba másképen meg nem égyezhet, hanemha azoknak fel tséréltetnek.

A' *Poseni* tudósítások szerént, következő tikkelyekből álló parantsolatott küldött az oda való Kormány Széknek a' Fels. Prussiai király: 1) hogy egy insurgens se büntetessen meg, meg vizsgálata és meg halgattatása előtt; hanem örizet alatt tartatván, vizsgálta meg, és a' törvény szerént mondattasson réája sententzia a' rendes birák által. — 2) Senki se adjon hitelt azoknak az imitt amott ki szóratott költött hireknek, mintha ő Feisége a' Prussiai király catholicus jobbágyait el nyomni akarná, sőt inkább hitesse el minden magával, hogy minden vallásbeliek a' törvénynek egyenlő védelmében, egyenlő jussokban, egyenlő lelki ismereti szabadságban részesülnek, egyenlő adót fizetnek, egyenlő módon részesülhetnek a' királynak atyai kegyelmességében is s. a' t.

Berlinből írják, hogy az Orosz seregek sebes lépésekkel mennyenek *Warsóvia* felé; hogy az Orosz Tsálszárné, Lengyelek ellen küldetett ár-

mádiáját egészen a' Prussiai király szabad dispositiójára bizta; hogy *Denisof* Generál egy Lengyel corpust tökéletesen meg vert; és hogy *Suvarow* Generál, *B. Fersen* Generállal öszve kaptsolva ményen *Warsóvia* ellen, és hogy *Gr. Schwerin* Prussus Generál Lajtinánt is oda menni parantsolatott; végre, hogy már el foglalták légyen az Oroszok *Warsóviát*, melly utólsóbb hirnek, mint bizonytalannak, tellyességgel hitelt nem adhatunk.

Ki tudja, miként leszen a' szegény Sarmatáknak dolgok, akár mint iparkodjanak ők, lehetetlen nékiek, három ellenek ki költ hatalmas monarchiának ellenek állani. Nemtsak az Oroszok és Prussusok, hanem, a' mint bizonyos tudósításokból tudjuk, az eddig Gallitziában táborozott Austriai seregek is ki költe ellenek. Múlt postán következő foglalatu levelet vettünk azon armádiától: *En, úgymond velünk levelező barátunk*, Septembertől fogva szüntelen útban voltam, Octobernek 20 ik napjáig, a' midőn t. i. Nagy Lengyel Országának *Josefow* névű kis váraskájába, az *Eszterházi Antal* vacans regementjének 3-ik batalionnyához meg érkeztem, és így, meg sem állapadtam Gallitziában; *Josefowban* is tsak két nap lehettem, mivel 3 ik nap déi után ollyas parantsolatya érkezett három compániánknak, hogy nyomullyn bellyebb Lengyel Országba, melly parantsolat után, magam egy óra múlván meg indúltam tzugommal, 's jöttem az el múlt éjjel *Zenditsovig*, hová egy óra múlván meg érkezvén egy compánia, magunkat a' *Vistula* vizének északi partyára postiroztuk. — A' batalionnak hátra maradt három compániája ma fog utánunk nyomulni, fel váltatván *Josefowban* az *Alvintzy* 3 ik batalionnya által. — Tehát a' mi batalionunk fogja ezen részt egész *Sendomirig* meg ülni, a' holott *Devins* Oberst batalionnya fekszik. Éppen most érkezett hozzánk a' Vétsei huszár regementjének egy escadronja is, a' több része ezen regement-

nek még hátra vagyon, de reménylünk, hogy ez is utánnunk fog nyomúlni s. a' t."

Lissa városából iratik, hogy *Kalisch* körül nagy számmal gyüllöttek legyen ölzve a' Lengyel insurgensek, és hogy, a' mint mozgásaikból, 's készületeikből előre is elzre lehet venni, alsó Silesiába akarnak bé ütni. — Egy *Kalischba* menni igyekezett, 's pénzrel meg rakatott Prussus szeret el is tsiptek.

A' Kurlándiába bé ütöttek, de onnan ismét ki hajtattak nem igen recomendáltak magokat a' lakosok előtt. Egy onnan jött levél ezeket beszéli felölök: A' Lengyelek, *úgymond*, ki üzetettek tartományunkból, holott nem kevés kárt tettek. — Kiváltképen nagyon ki üresítették a' hertzei jószágokat, a' hertzegnek ménesét el fogták, 's óltsó pénzen adták el másoknak — a' hertzei kasszából többet vittek el 20 ezer talliernál, e' mellett azon igyekeztek, hogy pártosságra indithassák a' parasztoakat, fel is költenek közülök sokan, és ha fejeiket meg nem fogattatta, 's meg nem büntettette volna a' hertzeg, nagy tűz támadott volna a' kis szikrából. — Már is sokan közülök, kasszákkal, nyársakkal, fejszékkel, 's más ezekhez hasonló fegyverekkel mentenek a' hertzei palota ellen, a' honnan mindazáltal félylyel üzték őket a' huzárok és kozákok — 30-an közülök el fogattatván, katona módra büntettek meg.

Orosz Birodalom.

Egy *Ukase*, az az, Tsászári parantsolat által, minden tartományaiban közönséges rekrutirozást parantsolt az Orosz Fejedelem állzony, melly szerént régi tartományaiból minden 100 emberből egyet, közelebb keresett Lengyel jószágaiból pedig öt embert kell ki állítani, a' melly az Orosz Birodalomnak népességéhez képest, 240 ezer főre fog menni. — Hertzeg *Kartascheff* Obestert, a' ki *Suwaróvót* Generálnak Sept. 18-ikan Lengyeleken

Brzesce mellett vett győzelmének hírével Pétervárába küldetett, legotán Brigadiros Generálságra emelte, és egy betses gyűrűvel meg ajándékozta a' Császárné. Ennekfelette azokhoz a' Generálisokhoz és alsóbb rangú tisztekhez, a' kik már eddig is meg különböztették magokat a' Lengyel insurgensek ellen, különös kegyelmességét mutatta, 's egynéhányát közülök fel is vétetett az Orosz vitézi rendekbe.

Lythvaniának, *Braclawi* és *Isjaslawi* névű vajdaságaiban lakó nemesség, a' Feis. Orosz Császárnéhoz, mint új urakodó fejedelméhez mutatandó szives hajlandóságának ki nyilatkoztatására, arra kötelezte magát, hogy az ott lévő tábori társakat, önként, és ingyen meg fogja gabonával tölteni. Erről tudósítván az Orosz Császárné *Tutolmin* Generál Lajtinánt által, nemcsak rendkívül való kegyelmességgel vette a' felyebb említett Lythvániai nemességnek hozzá mutatott alázas engedelmisségét, hanem ennekfelette *Oct. 3* ikán következő *Ukaset* készítettetett és küldetett annak a' fő kormányzó Tanáts által. „Az *Ekatarinoslawi* nemességnek dicsiretes példája, és buzgosága, a' melly t. i. szolgálatunkra számos gabonát ajánlott, nem maradt követés nélkül; a' *Braclawi* és *Isjaslawi* nemesség hasonló tanúbizonyságát mutatta hozzánk való hiveségének az által, hogy magát, hadi seregeinknek tapialására, szükséges gabonának önként való adására le kötelezte. — Minthogy a' nevezett nemességnek ezen jó indulattját mi különös kegyelmességgel vettük; parantsollyuk fő Tanátsunknak, hogy adja nekik anyai háladatosságunkat tudtokra, 's vétesse el adakozásokat az ott lévő kormányzó Generál által, s. a' t.

D. D. S.